גמרא

אם הקפיד עליו אין אי לא לא : איזהו רוק תפל : תנא *כל שלא טעם כלום מבערב סבר רב פפא קמיה דרבא למימר כמאן דאמר לא טעם מידי באורתא אמר ליה רבא מי קתני בערב גמבערב קתני לאפוקי היכא דקדים ואכיל אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן דאיזהו רוק תפל כל שעבר עליו חצות לילה ובשינה למימרא דבשינה תליא מילתא *והתנן ישן כל היום אין זה רוק תפל ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל התם במתנמנם *היכי דמי מתנמנם אמר רב אשי נים ולא נים תיר ולא תיר דקרו ליה ועני ולא ידע לאהדורי סברא וכי מדכרו ליה מדכר תנא ההשכים ושנה פרקו אין זה רוק תפל ועד כמה אמר רב יהודה בר שילא אמר רב אשי אמר רבי אלעזר וכל שיצא רוב דבורו של שלש שעות : מי גריסין לעיסת גריסין של פול וכו' : לימא מסייע ליה לריש לקיש דאמר ר"ל רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד דלמא זהבלא דפומא מעלי מתניתין דלא כרבי יהודה דתניא ר' יהודה אומר מי גריסין רותח ועובר שיתן לתוכו מלח *מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אמר ר"נ בר יצחק דאמר קרא °וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא °והוא עבר לפניהם ואיבעית אימא מהכא °ויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם: מי רגלים שהחמיצו : תנא יכמה חימוצן שלשה ימים א"ר יוחנן כל שיעורי חכמים בכתמים צריך שיעור לשיעורן דילד או דזקן דאיש או דאשה מכוסים או מגולים בימות החמה או בימות הגשמים : יצריך לכסכס שלש פעמים : *בעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד או דלמא אמטויי ואתויי תרתי מאי °תיקו : העבירן שלא כסדרן : ת"ר הקדים שניים לראשונים תני חדא שניים עלו לו ראשונים לא עלו לו ותניא אידך ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו אמר אביי 'אידי ואידי שניים עלו לו ולא ראשונים ומאי ראשונים ראשונים לכסדרן ושניים להעברתן:

מתני' יכל אשה שיש לה וסת דיה שעתה לואלו הן הוסתות מפהקת ומעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת וכמין צמרמורות אוחזין אותה וכן כיוצא בהן מכל שקבעה לה שלשה פעמים הרי זה וסת : **גמ'** תנינא חדא זימנא *כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה התם בוסתות דיומי הכא בוסתות דגופא כדקתני אלו הן וסתות היתה מפהקת מעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת שופעת הא שפעה ואולא אמר עולא בריה דרב עלאי

בשפעת

רש"י

אם הקפיד עליו אין. והא דקתני אם יכול לגלות טמא כשהקפיד: באורתא. שאפילו אמש לא טעם כלום: מבערב קתני. אבל אמש אכל כשאר כ"א: לאפוקי דקדים. קודם היום לאחר שיעור משנתו ואכיל דלא הוי רוק תפל לפי שהשינה ממררת את הרוק וממחקתו והאוכל ממתקו ומעביר את כחו: התם. דקתני ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל לא דניעור ממש אלא מתנמנם דודאי שינה של לילה בעינן ושינת היום אע"ג דישן לאו תפל הוא הואיל וטעם כלום שהשמש ממרית נהנה כל היום כולו: השכים ושנה פרקו. הדבור מעביר כח הרוק: של שלש שעות. שהוא עשוי לדבר בשלש שעות: לימא. מתני' דבעי לעיסה כדי שיהא רוק מעורב בגריסין מסייע ליה לריש לקיש: עובר. קודם. שהמלח מעביר כח הגריסין: ויעבור את הכושי. קדם לפניו: שהחמיצו. שהסריחו: הני מי רגלים דילד או דזקן. של זקן מעלו טפי: מכוסין. מעלו טפי: בימות החמה. מעלו טפי: בעי רבי ירמיה האי שלש פעמים דקתני אמטויי ואתויי חד. הולכה והובאה חשיב חד או דלמא אמטויי חשיב חד ואתויי חד דהוו להו תרי: שניים לראשונים. נתר ובורית וקמוניא ואשלג לרוק תפל ומי גריסין ומי רגלים: תני חדא שניים עלו לו. אותם שהעביר בשנייה עלו לו: ראשונים לא עלו לו. וכי הדר מעביר נתר ובורית וקמוניא ואשלג זימנא אחריתי בתר רוק וגריסין ומי רגלים כמלא עוברין עליו כסדרן: ותניא אידך כו'. וקשיין אהדדי: אמר אביי הא והא סבירא להו שניים. שהעביר (א) שניים שהיה לו להעביר ראשון עלו לו וראשונים שהעביר ראשון לא עלו לו דהכי שפיר דכי הדר מהדרינן לעבוריהו בתר שניים הוי ליה כסדרן: ומאי ראשונים. דקתני באידך ברייתא עלו לו: ראשונים לכסדרן. שהיה לו להעביר תחלה שהוא העביר לבסוף דהוו להו הנך ראשונים לכסדרן שניים להעברתן: **מתני'** מפהקת. *אישטריליי"ר בלע"ז: פי כריסה. נגד טבורה: שפולי מעיה. בית הרחם: ושופעת. בגמרא פריך מאי קאמר: צמרמורות. פריזו"ן: אוחזין אותה. בכך למודה להיות בכל עת שהיא רואה: דיה שעתה. בכל ראיות שמראה ע"י וסתות אלו: כיוצא בהן. מפרש בגמרא [פ"ב]: **גמ'** בוסתות דיומי. כגון מט"ו לט"ו: הא קא שפעה ואולא. והיכן הוא הוסת הואיל וכל ימיה רואה:

בשופעת

תורה אור

תוספות

ד"ה לריש לקיש שכל הבגד שאינו יכול לגלות אפילו על ידי הדחק בלפון טהורה *] ואם לאו דיכול לגלות ע"י הדחק טמאה אפילו בטומאה דאורייתא ואם כן בדם תבוסה דרבנן אפילו יגלה על ידי הדחק טהור והשתא מפרש בסיפא ויה"נ טעמא דרישא (ג) בטומאה דאורייתא דכי אינו יכול לגלות טהורה אבל יכול לגלות על ידי הדחק טמאה ולר' יוחנן דמפרש כדמשני רב פפא פירוש דרישא אם מתכבסת ויוצא ממנו בהתכבסות סתם טמא שכן דרך להקפיד עליו הואיל ויוצא בקל ואם לאו טהורה ואפילו יוצא ע"י לפון דאין דרך להקפיד עליו כיון שאינו יוצא בהתכבסות שהסממנים כל הבגדים ליתן טעם לרישא דכיון (ג) דאינו יכול לגלות בכלל אפילו הקפיד בפירוש אין קפידתו קפידא דבטלה דעתו אצל כל אדם שאין דרכן להקפיד ברישא נמי יכול לגלות על ידי הדחק ועל ידי כבוס סתם אינו יכול לגלות טהור הואיל ואין דרך להקפיד בסתם והיינו כדמשני רב פפא כל היכא דאינו יכול לגלות כו' והשתא רב פפא אינו סותר מה שאמר למעלה אלא בא לתרץ דה"פ הא יכול לגלות על ידי הדחק והקפיד עליו להוליאו טמא וכי קאמר לעיל טהור בשלא הקפיד עליו להוליאו ולא היה צריך רב פפא לומר אלא התם בדקפיד אלא בא להשמיענו פלוגתא דרבי יוחנן ור"ל דפליגי בדלא קפיד ויכול לגלות על ידי הדחק דר"ל מטמא ור"י מטהר: **נים** ולא נים תיר ולא תיר. פי' נים ולא נים בתחלת שינה תיר ולא תיר בסוף שינה כשהוא ניעור משנתו ובערבי פסחים (פסחים קכ:) נמי גבי נתנמנמו יאכלו וקים כי האי לישנא נים ולא נים תיר ולא תיר איכא לפרושי בכי האי גוונא נים ולא נים שעתה בחצות הלילה מתחיל להתנמנם תיר ולא תיר שישן בחצי הראשון ועתה כשמגיע בחצות הלילה היה מתחיל ליעור והוא תיר ולא תיר: **תנא** כמה חימוצן שלשה ימים. קשה דבפרק רבי עקיבא (שבת דף ל.) קאמר גבי מי רגלים שהחמיצו בני מ' יום משמע ולא קודם לכן ואיכא ספרים דגרסי עד ארבעים יום ולפי זה ניחא דאיכא למימר משלשה ועד ארבעים מעלו ואיכא ספרים דגרסי בן ארבעים וקאי אתינוק שהוא בן מ' יום וקשה דהא לקמן איבעיא להו דילד או דזקן וי"ל דה"פ דילד דווקא או אפילו דזקן נמי ולא כפ"ה דפירש דזקן מעלו טפי וכן משמע מדקאמר דאיש או דאשה ואיכא למימר או דאשה דווקא דהא דילד או דזקן נקט לשון זכר וכן בשבת בן מ' לשון איש מיהו תימה אמאי לא מייתי הכא הך ברייתא דשבת דבן מ' יום *ועוד מילי טובא שמאריך באותה ברייתא יותר מהכא והכא מאריך בדין מי רגלים יותר מהתם ונראה לומר דברייתא דהתם קאי אמילתא דת"ק דאמר כדי לכבס בו בגד קטן והתם לא מעלו אלא בני מ' יום והכא לגבי כתם איירי ומעלו בני שלשה ימים ולא שייכי טעמא מילי דהתם הכא ומשום הכי לא מייתי ההיא ברייתא הכא*:

מפהקת. פי' בקונטרס אשטריליי"ר בלע"ז ואין נראה אלא כמו שפירש בשבת (דף קנו.) גבי פיהק ומת באליי"ר כדאמר בברכות (דף כד:) גבי רבי שהיה מפהק ומניח ידו תחת סנטרו: **מעטשת**. אישטרנוייד ונוסח פירש רש"י בגמרא באליי"ל ואין נראה אלא פירוש רוטי"ר וכן *גיהק בתפלה רוטי"ר ובערוך פירש קול יוצא מן הגרון מתוך מאכל כבד וזה רוטי"ר ואין נראה לפרש שנטומי"ר. ושלא אלו וסתות איירי שמפהקת או מעטשת שלא או שתים בעת שרגילה לראות אבל משום פיהוק או עיטוש חדא זימנא לא קבעה מדמפליג *בין תחלת וסת לסוף וסת ובחד פיהוק וחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף:

לימים

עין משפט נר מצוה

לו א ב ג ד ה ו ז מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' לג :

לז ח ט י מיי' שם הלכה לו ולמושנה:

לח כ מיי' שם הל"ו ופ"ד מהל' משכב ומושב הל"ג :

לט ל מ מיי' שם פ"ח הל"ב ופ"ג מהל' משכב ומושב הל"ג סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סי' קפט סעי' יג :

גי' ישנ"ן והתניא

פסחים קכ: תענית יב. מגילה יח: יבמות נד.

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוד"ה (בדף סג ע"ב) לא יכול וכו' ואם לא דיכול לגלות לפי' ע"י הדחק טמאה טומאה דאורייתא וכו' כצ"ל לסביר ופי' מהרש"א וכ"ה ע"ש:

[ועי' תוס' פסחים קב: ד"ה נים]

תוספי הרא"ש

וכמה חימוצן ג' ימים. בשבת פרק ר' עקיבא מפרש בגמרא מ' יום ובמי רגלים דהכא איירי דקתני התם ר' יהודה אומר כדי להעביר את הכתם [וי"ל] דהכא פי' דעות הג' ימים [illegible]

מוסף רש"י

תיר. ער (פסחים קכ: מגילה יח:) כלמפרנמנין ויקן ויסער (פסחים שם). לאהדורי סברא. דבר הצא מרגא הלג (מגילה שם) אם לריך ממנו דבר שלריך להחזיר אינו יודע לומר בעוד שמתנמנם (פסחים שם) כשאלתא לדריבה שבדא כגון שמואלין אותו היכן הנחת כלי זה, וכי מדכרו ליה. הנמסר במקום פלוני, מידכר, ואומר הן או לאו (רשב"ם פסחים קכ:). ויעבור את הכושי. קדמו לרוץ לפניו (סוכה נב. ופרש"י פסחים ז: ומגילה כט:). ויעבור מלכם לפניהם. יקדים ליך כדלגן (פסחים שם). כל אשה שיש לה וסת. קבוע ג' פעמים ודקדק בשעת ותקפה ומלמצאה טמאה, דיה שעתה ואינה מטמאה למפרע, דלאי אורח בזמנו בא (לעיל ג.).

סוטה לג. פסחים ז: [מנחות לב:]

לעזי רש"י

אישטרליי"ר [אישטורניי"ר]. להתעטש, להשתעל. פריזו"ן. רעדים, צמרמורת.

[מנחות מ. ב"ק קיד:]

[ומוא"ש שופעת שופעת אוכרין כ"כ ש"לזים]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר אביי וכו' שניים שהעביר שניים כצ"ל: (ב) תוס' ד"ה לא יכול וכו' לריש לקיש מטמאה דאורייתא וכו': (ג) בא"ד דכיון דאינו יכול לגלות וכו' מי דיכול לגלות ע"י הדחק:

לעיל ב.

[ועי' מנחות מג. וכתובות כב דף ק"ה עש]

[פסחים כד.]

[סנהדרין לקמן פ"ט]

[illegible] דספי סט' יום לאו מתני . ר"ם הא דקאמר התם בן מ' יום והא דמיבעיא ליה הכא דילד או זקן י"ל דה"ק דילד או אפי' דזקן . וקצת תימה דלא מייתי בשמעתין

[illegible] שמעתין מכהא דיני תלים ומתניתין מי תלים ממש ולא עשב שבכך [illegible] ורכורוכה במ' דם המאת דצריך והא בעינן לאעבורי מסמנין

[illegible] ורלא כרבורי המפרשים שהוא עשב [illegible] ובשביל ששמו מכוער אין מכניסין אותו לפסקים : ותניא אידך ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו . וקשה ליה מברייתא אברייתא

מפרק . פרש"י אשפוריליה . ארם שפרשו אבריו . ובפ' אם לא הביא גבי פיהק ומת פי' פליו"ר ארם תפותה פיו . וכן נראה מהא דאמרינן בברכות גבי ר' כשהיה מפהק היה מניח ידו

[illegible]